

**การศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ
เพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาชุมชนบ้านชะจอม
อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี**

พิกุล สายดวง^{1*} ชญานันท์ ปิติกรพวงเพชร²

¹⁻²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้ประสานงานหลัก e-mail : pookpik_20092021@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจสภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี และ 2) ศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารเชิงอนุรักษ์ ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสม (Mix Method) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) คือ กลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) แบบบันทึกการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) แบบบันทึกการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) และ แบบสอบถามความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสรุปผลด้วยการบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักท่องเที่ยวที่เกิดกับกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ยังมีปัญหาในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการสื่อสารพบว่าเมื่อกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์สื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติแต่นักท่องเที่ยวกลับไม่เข้าใจภาษาอังกฤษที่กลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์สื่อสาร ทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน นักท่องเที่ยวพูดเร็วและเร็วเกินไป ทำให้ฟังยาก จับใจความไม่ได้ ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวต่างชาติในการใช้บริการ พบว่า สำเนียงหรือโทนเสียงที่ใช้ในการสื่อสารของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ยังไม่มีความเป็นธรรมชาติเหมือนเจ้าของภาษาทำให้ยากในการทำความเข้าใจ บางครั้งคำศัพท์หรือประโยคที่กลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์สื่อสารยากในการทำความเข้าใจ เพราะเป็นคำศัพท์ที่เกิดจาก

ภูมิปัญญาชาวบ้านและเป็นคำศัพท์เฉพาะถิ่น โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเสนอแนะว่า ควรมีการจัดทำคู่มืออธิบายคำศัพท์ ประโยคและมีรูปภาพประกอบในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้ในการอธิบายกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยควรจัดทำเอกสารสำหรับชาวต่างชาติด้วย เพื่อจะได้นำไปศึกษาก่อนทำกิจกรรมร่วมกันกับชุมชน นอกจากนี้ควรมีผู้เชี่ยวชาญเข้ามาให้ความช่วยเหลือในการฝึกฝนทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนและคนในชุมชน อย่างสม่ำเสมอเนื่องจากมีรูปแบบที่เฉพาะเจาะจงจึงต้องอาศัยทักษะและการฝึกฝน เป็นเวลานานจึงจะเกิดความชำนาญ นอกจากนี้กลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในเขตพื้นที่ จังหวัดอุบลราชธานี ยังต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูด เพื่อให้สามารถ ได้ตอบ ตอบคำถาม ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยมีสาเหตุมาจากขาดทักษะทางภาษา ส่วนด้านข้อมูลคำศัพท์ที่ผู้ให้บริการมีความต้องการใช้ในสื่อสารภาษาอังกฤษแยกตาม หมวดคำศัพท์ที่ต้องการใช้ในการสื่อสาร พบว่า การให้คำแนะนำ เสนอแนะ และ หมวดยาอาหาร เป็นประเด็นที่ต้องการนำมาพัฒนาตนเองมากที่สุด

คำสำคัญ : ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร; การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์; กลุ่มอาชีพท่องเที่ยว และโฮมสเตย์

The Study on the Needs of English Language Communication for Conservative Tourism of Homestay Tourism Groups: A Case Study of Ban Sasom Village, Khong Chiam District, Ubon Ratchathani Province

Pikul Saiduang¹ Chayanant Pitikornpuangpetch²

¹⁻² Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*Corresponding Author e-mail : pookpik_20092021@hotmail.com

ABSTRACT

This research aims to 1) investigate the use of English as a means of communication with tourists in Ubon Ratchathani and 2) study the needs for English communication within a homestay group in Ubon Ratchathani. The research methodology is triangulated quantitative and qualitative. The key informants were from a homestay group in Ubon Ratchathani. The subjects were selected using purposive sampling. The instruments used in the research were in-depth interviews, participant observation, non-participant observation, a focus group discussion, and a questionnaire (needs of English for communication). The data were analysed descriptively and by using a computer programme. The results revealed the homestay group's use of English for communications with tourists is not understood and leads to misunderstanding. The English communication problems include unclear speech and speaking too quickly, which was difficult to follow and understand. The foreign tourists found the accent of the homestay community was difficult to understand as it was not native-like. Sometimes, the homestay community's use of English vocabulary or sentences structure contributed to the difficulties and lack of understanding. They also used vocabulary that they created themselves from local wisdom and local dialect. The foreign tourists recommended that an English vocabulary manual should be created as a solution for the communication difficulties. The manual should contain

example sentences and pictures to describe activities that occur within the community. The proposed activity manual should also be made available to tourists so that they can study the cultural activities before participating in any activities with the people in the homestay community. Specialist should frequently teach English skills to the youth and people within the homestay community, which would take some time before fluency is attained. The speaking skills required by the homestay community include the ability to respond, answer, and give important information to foreign tourists. The vocabulary required for self-development consists of words that enable the community to give suggestions, advice, and information about food.

Keywords: English Language Communication, Conservative Tourism, Homestay

บทนำ

การพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้การท่องเที่ยวของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงเวลา 3 ทศวรรษที่ผ่านมา และจะเจริญเติบโตต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง การท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้อย่างมหาศาลให้แก่ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศไทย มีรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากการท่องเที่ยวเป็นอันดับหนึ่ง มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 จนถึงปัจจุบัน เมื่อการท่องเที่ยวเจริญเติบโตอย่างมาก ทำให้สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในพื้นที่ แต่ในขณะเดียวกันต้องมีการช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ให้มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด ในปัจจุบันมีกระแสเรียกร้องให้อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวมากขึ้นและต่อเนื่อง มีการโจมตีการท่องเที่ยวว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อผลเสียต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และวัฒนธรรมชุมชน จึงเป็นที่มาของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism)

ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 (2555) เพื่อการก้าวไปสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) อย่างเข้มแข็ง นโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) และ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ที่น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้ และสร้างปัจจัยแวดล้อมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยสนับสนุนให้ไทยเป็น “ศูนย์กลางการผลิตสินค้าและบริการในภูมิภาคบนฐานแนวคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม” ดังนั้น แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์จึงสนับสนุนให้การท่องเที่ยวไทยพัฒนาบนฐานความเป็นไทยที่มีความหลากหลายทางด้านภูมิสังคมและวัฒนธรรมซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ โดยการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การท่องเที่ยวมีความมั่นคงยั่งยืนอยู่คู่สังคมมนุษย์ และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ฉะนั้น แนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงไม่ใช่เพียงการท่องเที่ยวเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่มุ่งเสนอขายสินค้า หรือบริการทางการท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว หากยังมุ่งประสานผลประโยชน์ทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอีกด้วย จึงนับได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้การท่องเที่ยวพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ และสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนเจ้าของท้องถิ่น ในขณะเดียวกันยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวให้คงอยู่คู่สังคมมนุษย์ให้นานที่สุด

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีจุดมุ่งหมายหลักในการสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่าง กระแสการพัฒนาทางเศรษฐกิจกับกระแสนุรักษ์ จึงสมควรอย่างยิ่งที่ต้องช่วยกันส่งเสริม เพื่อให้การท่องเที่ยวบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว ทั้งนี้จำต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนส่งเสริม จากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายเอกชน และนักท่องเที่ยว ซึ่งทั้ง 3 ฝ่าย ต่างมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ยิ่งประโยชน์สูงสุด ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2552: 60-63)

บทบาทของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การที่รัฐบาลทำการ ศึกษาวิจัยผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาใช้ ในการวางแผนแม่บทส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง มีการร่วมมือกับ ธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชนในการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น ให้ความสำคัญกับการศึกษาและปลูกฝังจิตสำนึกของคนในชาติต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ออกกฎหมายในการควบคุมดูแลผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว และควรกำหนด มาตรฐาน การออกแบบก่อสร้าง พร้อมทั้งออกแบบระบบตรวจสอบขีดความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ของแต่ละพื้นที่การท่องเที่ยว และมีมาตรการปรับเปลี่ยน เพื่อให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ด้วย บทบาทของเอกชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การที่ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวและประชาชนเจ้าของท้องถิ่นมีจิตสำนึกในการใช้ ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างหวงแหนในคุณค่า ดูแลไม่ให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อการท่องเที่ยว มีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลอดจนให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ เพื่อลดผลกระทบที่อาจมีต่อสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น หมั่นตรวจสอบและประเมินผล เกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อมในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในธุรกิจของตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและน้ำเสีย และให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการสนับสนุน โครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ บทบาท ของนักท่องเที่ยวในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้ บริการของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือ สนับสนุนในการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ท่องเที่ยวอย่างมีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม โดยไม่ทำลาย ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ควรปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและข้อแนะนำของแหล่งท่องเที่ยว อย่างเคร่งครัด ดึงซื้อสินค้าหรือบริการที่ทำลายนิเวศวิทยาและวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น และให้ ความร่วมมือกับรัฐบาลและผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ท้องถิ่นที่ไปท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2558: 64 – 65)

การศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาชุมชนบ้านชะขอม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
พิกุล สายดวง, ชญาณันท์ ปิตติกรพวงเพชร

จากนโยบายหลักของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าหน่วยงานของรัฐให้ความสนใจกับกระบวนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีแผนระดับ ประเทศ แต่การดำเนินงานต้องอาศัยทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกันดำเนินการในด้านการบริการทุกระดับ ด้านศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านภูมิปัญญาในท้องถิ่น เพื่อแสดงศักยภาพในด้านเศรษฐกิจสังคม ในขณะเดียวกันยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศไว้ได้ด้วย (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2554 : 12) ตามแผนพัฒนาจากภาครัฐ ได้มีนโยบายในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับแม่น้ำโขงเพื่อรองรับการขยายตัวบริเวณพรมแดน ที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยว โดยได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ คือ พม่า ลาว จีนตอนใต้ ไทย เวียดนาม และกัมพูชา ซึ่งได้ริเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ในการส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุน ระหว่างประเทศในกลุ่มมากขึ้นตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และเอเชียใต้ พัฒนาประตูเศรษฐกิจเพื่อเป็นช่องทางการค้าและการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียน อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สืบทอดประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการเป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวบรวมวิทยาการด้านศิลปวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทย กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขง เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูงและยังเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและความสำคัญทั้งด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถาปัตยกรรม และวัฒนธรรม รวมทั้งธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และสวยงามเป็นตัวแทนของภาคอีสาน ดังนั้นภาพอนาคตการอนุรักษ์และพัฒนาจะต้องรักษาสมาดุลของการอยู่ร่วมกันระหว่างคน ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปกรรม รวมกันเรียกว่าสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม อันบ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ จึงเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวหลังไหลเข้ามาเที่ยวในแต่ละจังหวัดเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น คุณค่าของพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขงบริเวณ จังหวัดอุบลราชธานี มีเอกลักษณ์ของพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยสถานที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และนิเวศวิทยา ไม่ว่าจะเป็นที่พักอาศัยชุมชนเก่าแก่ ความเชื่อมโยงไปถึงการตั้งถิ่นฐานของชุมชนริมสองฝั่งโขง และต่อเนื่องไปยังองค์ประกอบอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นแนวคิดทางศิลปะ และสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาในอดีต สิ่งเหล่านี้ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าต่อท้องถิ่น การเรียนรู้ด้วยตนเองของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว จึงเป็น

อีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ประชาชนริมสองฝั่งโขงของแต่ละจังหวัดมีการประกอบอาชีพโดยการรวมกลุ่มของชุมชน มีการประกอบกิจการที่หลากหลายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เช่น อาชีพขายสินค้า อีกทั้งยังพบว่าบริเวณโดยรอบใกล้ริมฝั่งแม่น้ำโขงมีบริการที่พัก โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ หลายระดับแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการให้บริการบ้านพักค้างคืนที่เรียกกันว่า Home stay (การพักค้างคืนร่วมกับเจ้าของบ้าน กินอาหารพื้นบ้าน และศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตในชุมชน หรือบริการบ้านพักแบบให้เช่าสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการความเป็นส่วนตัว อีกทั้งมีร้านอาหารแพอาหารริมแม่น้ำโขง เรือเล็กนำชมแม่น้ำสองสี เรือสำราญล่องลำน้ำโขงไว้บริการนักท่องเที่ยว แต่ละจังหวัดที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจัดเป็นการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และเป็นจุดท่องเที่ยวที่สำคัญ อีกทั้งเป็นจุดแวะพักผ่อนก่อนหรือหลังการท่องเที่ยวในประเทศลาว ผู้วิจัยสนใจทำการวิจัยในพื้นที่ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีชื่อเสียงทั้งในประเทศไทยและระดับโลก ในแต่ละจังหวัดมีการพัฒนาจากความเป็นชุมชนท้องถิ่นที่มี ภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง นับเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจชาวต่างชาติเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ซึ่งเป็นกลุ่มที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีการจัดกิจกรรม การท่องเที่ยวในแหล่งชุมชน เพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม ทัศนกรรมของท้องถิ่น โดยมีโฮมสเตย์ที่มีความหมายมากกว่าการเป็นที่พัก เนื่องจากเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง ซึ่งยึดเอารูปแบบ ที่พักเป็นศูนย์กลางและจัดให้มีกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของ นักท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย

ดังนั้น การสื่อสารด้วยภาษาสากลหรือภาษาอังกฤษจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเจรจา ระหว่างนักท่องเที่ยวกับผู้ให้บริการกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ซึ่งกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เป็นการรวมกลุ่มของชาวบ้าน โดยมีคณะกรรมการกลุ่มโฮมสเตย์เป็นผู้บริหารจัดการกลุ่ม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติ ชาวบ้านสามารถพูดภาษาอังกฤษได้เล็กน้อย ทางพัฒนาสังคมและคณะกรรมการกลุ่มโฮมสเตย์ได้มองเห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารภาษาอังกฤษเพราะในอนาคตเมื่อเปิดประชาคมอาเซียนจะมีชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ด้วยเพราะพื้นที่แต่ละจังหวัดอยู่ติดกับชายแดนและลุ่มน้ำโขง ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย จากการออกพื้นที่ เพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า กลุ่มชาวบ้านต้องการคู่มือการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เหมาะสม แก่อาชีพตนเอง ซึ่งมีความจำเป็นมากเพราะปัจจุบันช่องว่างในการสื่อสารก่อให้เกิดความเข้าใจ

ผิดในการเจรจาได้บ่อยครั้ง สาเหตุส่วนใหญ่มักเกิดจากความแตกต่างของสภาพแวดล้อม การศึกษา เจตคติ เป็นต้น สาเหตุหลักที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ ช่องว่างระหว่างภาษา ซึ่งผลกระทบที่ตามมา อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกิจกรรมของทั้งสองฝ่ายได้ ดังนั้นหากได้ แนวทางการใช้ภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ก็จะสามารถ เพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนและพัฒนาการท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก การทำ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวโดยไม่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับจะนำความเสื่อมโทรม มาให้ทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้น ความสามารถในการใช้ภาษาจึงเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ระดับ ของความสำเร็จหรือความล้มเหลวได้ ที่สำคัญการสื่อถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่และการรักษาไว้ ซึ่งเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต รวมถึงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่คู่กับชุมชนเป็นสิ่งที่ควรเร่ง ให้เกิดขึ้นโดยเร่งด่วนผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องการศึกษา ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในพื้นที่ จังหวัดที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพของนักท่องเที่ยวที่สูงขึ้น ลดพฤติกรรม การทำลายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และเข้าใจในวัฒนธรรมของจังหวัดเลยบั้ง แม่น้ำโขงที่ได้อนุรักษ์ไว้ ดังที่ ศักดิ์ชาย สิกขา (2555 : 2) ได้กล่าวถึง จังหวัดอุบลราชธานีว่า จุดขายของจังหวัดอุบลราชธานีคือมีอำเภอโขงเจียมซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง เป็นวิถีชีวิต ที่มีทั้งองค์ความรู้ทั้งด้านวัฒนธรรมและนิเวศ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและความสำคัญทั้งด้าน ประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถาปัตยกรรม และวัฒนธรรม รวมทั้งธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และสวยงามเป็นตัวแทนของภาคอีสาน นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงการสะท้อนปัญหาเกี่ยวกับ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีคุณภาพลดลง เพราะส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ กระทั่งการท่องเที่ยวฯ จึงเน้นเป้าหมายการจูงใจนักท่องเที่ยว ที่มีคุณภาพเดินทางมาเที่ยวมากกว่าความสำคัญต่อรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวนมาก แต่ไม่มีคุณภาพ จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงควรมีการศึกษาสภาพการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เพื่อบริการ นักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเลยบั้งแม่น้ำโขงและทำการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยว แบบโฮมสเตย์และโฮมสเตย์ เพื่อนำไปสู่การการศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาชุมชนบ้านชะขอม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้สอดคล้อง กับการบริหารจัดการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มี คุณภาพอย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจสภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยว ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตของงานวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 70 คน

นักท่องเที่ยวผู้ให้บริการที่เป็นชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษาและที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวน รวมทั้งสิ้น 20 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยไม่แยกเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ในพื้นที่ จังหวัดอุบลราชธานี รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 60 คน ไม่แยกเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

นักท่องเที่ยวผู้ให้บริการในพื้นที่ จังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยไม่แยกเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ที่ให้บริการในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 20 คน ไม่แยกเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วม ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เพื่อนำมาศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาชุมชนบ้านชะขอม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

การศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาชุมชนบ้านชะขอม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี พิกุล สายดวง, ชญาณ์นันท์ ปิตติกรพวงเพชร

1. เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Questions)
2. เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires)

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 3 สาเหตุสำคัญของปัญหาในการเรียนรู้ คำศัพท์ที่ต้องการใช้ และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Questions) และ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประสานงานเรื่องขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังเจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง ขออนุญาตลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ ขออนุญาตบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์ ผู้ให้บริการ สำหรับกลุ่มอาชีพโฮมสเตย์ ใช้การขออนุญาตด้วยวาจาทุกครั้งก่อนการสัมภาษณ์
2. ประสานงานกับผู้ช่วยนักวิจัย เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนัดหมายวัน เวลาที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ทำหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง ขออนุญาตลงพื้นที่
4. ดำเนินการสัมภาษณ์ และนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการอาชีพโฮมสเตย์
5. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม
6. สรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจำแนกถ้อยคำ หรือข้อความที่กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น แล้วนำมาตีความ สังเคราะห์ และวิเคราะห์ด้วยหลักแห่งเหตุผล สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction Analysis) อภิปรายถึงข้อเท็จจริงที่ค้นพบตามสภาพการณ์ ปรากฏการณ์ ความสัมพันธ์ และประเด็นสำคัญ เพื่อตอบคำถามการศึกษา

ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์ รูปแบบประโยค ที่กลุ่มผู้ประกอบอาชีพ
ท่องเที่ยวและโฮมสเตย์ ต้องการใช้ในการสื่อสาร

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
สำเร็จรูป แล้วประมวลผลแต่ละส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistical) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่เป็นค่าร้อยละ
(Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ
เพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์
โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistical) โดยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation)

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม

นำข้อมูลที่สมบูรณ์มาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package For the Social Science: SPSS)
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage)
ค่าเฉลี่ย (Means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความถี่ (Frequency)
เพื่ออธิบาย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อสำรวจ
สภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยว
ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี และ 2) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้
ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่
จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1.1 สภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ของนักท่องเที่ยว ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่
จังหวัดอุบลราชธานี ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษที่ผู้ให้บริการพูด ทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน
ปัญหาการพูดไม่ชัดเจน การพูดเร็วและเร็วเกินไป ทำให้ฟังยาก จับใจความไม่ได้ นอกจากนี้
สำเนียงหรือโทนเสียงที่ใช้ในการสื่อสารยังไม่ถูกต้องทำให้ยากในการทำ ความเข้าใจ

1.2 ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

1.2.1 ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะการพูด เพื่อให้สามารถโต้ตอบ ตอบคำถาม ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ($\bar{X} = 3.19$)

1.2.2 สาเหตุปัญหาของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การขาดทักษะทางภาษา ($\bar{X} = 3.11$)

1.2.3 ข้อมูลคำศัพท์ที่ผู้ให้บริการมีความต้องการใช้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษแยกตามหมวดคำศัพท์ที่ต้องการใช้ในการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การให้คำแนะนำ เสนอแนะ ได้แก่ ถามความต้องการ คอยตอบโต้กับนักท่องเที่ยว แนะนำทางโทรศัพท์ การเดินทาง และการอธิบายถึงสถานที่ท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.57$) และหมวดอาหาร ได้แก่ ชนิดอาหาร รสชาติอาหาร อร่อย ไม่อร่อย ราคา ส่วนประกอบของอาหาร ขั้นตอนและวิธีการทำอาหาร ($\bar{X} = 4.57$)

อภิปรายผลการวิจัย

1.1 สภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยว ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษที่ผู้ให้บริการพูด ทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน ปัญหาการพูดไม่ชัดเจน การพูดเร็วและเร็วเกินไป ทำให้ฟังยาก จับใจความไม่ได้ นอกจากนี้ สำเนียงหรือโทนเสียง รวมทั้งคำศัพท์และประโยคที่ใช้ในการสื่อสารเพื่ออธิบายกิจกรรมต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวยังไม่ถูกต้อง ทำให้ยากในการทำความเข้าใจ จากข้อค้นพบดังกล่าวทำให้เห็นว่าการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ประกอบการต้องเรียนรู้โดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Yorch A Miller (1998) ได้กล่าวว่าภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว เป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร (A mean of communication) ระหว่างบุคคลต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา และวัฒนธรรม การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว การไปเที่ยวเป็นหมู่คณะ (Tour) การเยี่ยมชม (Visit)

การไปเที่ยวในช่วงเวลาอันสั้น หรือการ (Travel) ทักษนาจร (Excursion) ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษ ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนที่ดี จะได้เปรียบบุคคลอื่นที่ไม่เข้าใจการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวหรือการนำเที่ยวนั้นจะเป็นการท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic tour) หรือการนำเที่ยวระหว่างประเทศ (International tour) นอกจากนี้ Waren W Viver (1999) ได้สนับสนุนว่า ภาษาอังกฤษที่ใช้ในธุรกิจการท่องเที่ยวมีลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่เหมือนกับภาษาอังกฤษทั่วไป แต่แตกต่างกันที่ภาษาอังกฤษที่ใช้ในธุรกิจการท่องเที่ยวมีคำศัพท์และสำนวนเฉพาะสาขา (Technical term) อีกทั้งมีกลวิธีหรือลีลาในการใช้ภาษาเฉพาะเจาะจงตามธุรกิจการท่องเที่ยว นั้น ๆ ดังนั้นภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากจะเป็นภาษาที่ใช้สำหรับสื่อสารระหว่างบุคคลในท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติแล้ว ควรเป็นภาษาให้ข้อมูลบอก ข้อเท็จจริง หรืออธิบายความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ ด้วย (Jurgen Ruesch and Gregory Bateson, 1999)

1.2 ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

1.2.1 ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ พบว่า ทักษะการพูด เพื่อให้สามารถโต้ตอบ ตอบคำถาม ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เป็นความต้องการที่กลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ต้องการมากที่สุด เนื่องจากสภาพชีวิตที่เปลี่ยนไปให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเนื่องจากการเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับ Charl E Ossgute (2001) ได้กล่าวว่าปัจจุบันได้ชื่อว่าเป็นยุคของการสื่อสารอย่างแท้จริง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทุก ๆ ด้าน ทำให้การสื่อสารภาษาอังกฤษกลายเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมาก สภาพของสังคมปัจจุบัน ทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ หรือระดับโลก เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าไม่ว่าคนกลุ่มใด ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการพูดติดต่อสื่อสาร และต้องพัฒนาให้ตนเองทันต่อความเจริญและการเปลี่ยนแปลงทางภาษาเพื่อความอยู่รอดของตนเองและชุมชน

1.2.2 สาเหตุปัญหาของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ พบว่า การขาดทักษะทางภาษา เป็นสาเหตุสำคัญในการพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทั้งนี้สืบเนื่องจากกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เป็นกลุ่มที่ขาดทักษะการพัฒนาทางด้านภาษาอย่างต่อเนื่องและระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ เป็นชาวบ้านที่ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน วิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชน มาพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้กับชุมชน ดังนั้นการขาดการฝึกฝนด้านสื่อสาร

ไม่ว่าจะเป็นการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน ก็ย่อมก่อให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสารได้ นอกจากนี้ทักษะทางภาษายังมีความสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์และสังคมมนุษย์ในทุก ๆ เรื่อง อีกด้วย (ปรมะ สตะเวทิน, 2550)

1.2.3 ข้อมูลคำศัพท์ที่กลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์มีความต้องการใช้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษแยกตามหมวดคำศัพท์ที่ต้องการใช้ในการสื่อสาร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การให้คำแนะนำ เสนอแนะ ได้แก่ ถามความต้องการ/คำตอบโต้กับนักท่องเที่ยว/แนะนำทางโทรศัพท์/ การเดินทาง/การอธิบายถึงสถานที่ท่องเที่ยวของหมู่บ้าน และหมวดอาหาร ได้แก่ ชนิดอาหาร/รสชาติอาหาร อร่อย/ไม่อร่อย/ราคา/ส่วนประกอบของอาหาร/ขั้นตอนและวิธีการทำอาหาร สืบเนื่องมาจากข้อมูลคำศัพท์ที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำ เสนอแนะ และหมวดอาหาร เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเป็นพิเศษและเป็นกิจกรรมหลักที่กลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ต้องนำเสนอแก่นักท่องเที่ยวอยู่เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับ อัญชลี อติแพทย์ (2553) ได้กล่าวว่าข้อมูลคำศัพท์ที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำ เสนอแนะ และหมวดอาหารเป็นสิ่งจำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเพื่อใช้อธิบายกิจกรรมหลักของสถานที่ท่องเที่ยว จึงได้เสนอการใช้สื่อสมฤตภาพประกอบคำศัพท์หรือคำอธิบายที่มีทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย โดยแต่ละเล่มจัดทำเป็นชุดแยกตามกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

1.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1.1 ควรมีการวิจัยสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ และนำไปทดลองใช้ในพื้นที่บริการการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในจังหวัดใกล้เคียงหรือพื้นที่การท่องเที่ยวที่มีลักษณะการจัดการท่องเที่ยวลักษณะคล้ายคลึงกันและนำผลไปพัฒนา โดยอาจทำวิจัยเปรียบเทียบการใช้สื่อรูปแบบดังกล่าว กับการฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อหาประสิทธิภาพและความพึงพอใจของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในการพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษของตนเองจากการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปใช้กับการสื่อสารด้วยภาษาอื่น ๆ ได้อีกเช่นกัน

1.1.2 สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ มาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการเรียนภาษาต่างประเทศ เพื่อฝึกให้นักเรียน เยาวชนในท้องถิ่นเป็นยุววิจัย มัคคุเทศก์น้อย เพื่อให้สามารถช่วยเหลือชุมชนและสร้างปลูกฝังจิตสำนึกการรักในท้องถิ่นบ้านเกิดของตน

1.1.3 สถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ควรปรับหลักสูตรที่สามารถนำเยาวชนในท้องถิ่นฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไปสู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน โดยมุ่งเน้นเรื่อง การตกทาย การซื้อเชิญ การสนทนาสั้น ๆ การบรรยายสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การบอกทิศทาง การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว การอธิบายวัฒนธรรม และประเพณีไทย และการกล่าวคำขอบคุณ อาสา

1.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1.2.1 ในการทำวิจัยในครั้งต่อไป หน่วยงานราชการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทในการทำวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยร่วมกันพัฒนาและให้การสนับสนุนแก่กลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เช่น จัดหาส่งบุคลากรด้านภาษาให้ความรู้เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง การจัดโครงการเยาวชนผู้นำการท่องเที่ยวก็เป็นแนวทางที่จะกระตุ้นให้เยาวชนในพื้นที่เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว และนำไปสู่การเตรียมพร้อมในอาชีพของผู้ปกครองในการจัดฝึกอบรมทักษะทางภาษา ควรจัดเป็นกลุ่มย่อย และแบ่งเนื้อหาตามลักษณะของอาชีพ จะทำให้มีความเข้มข้นในเนื้อหามากกว่าการจัดอบรมกลุ่มใหญ่แล้วไม่สามารถนำกลับไปใช้ได้จริง

1.2.2 ควรมีการต่อยอดงานวิจัยด้านการพัฒนาและส่งเสริมการจัดทำสื่อและฐานข้อมูลภาษาอังกฤษให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เช่น การจัดทำป้ายบอกทาง ชื่อสถานที่ ชื่อสินค้า รายการสินค้า ราคา แผนที่สถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร เพื่อการประชาสัมพันธ์ หรืออาจใช้สื่ออื่น ๆ ที่สามารถจัดทำได้ตามความเหมาะสม เนื่องจากว่าในพื้นที่โฮมสเตย์ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานียังมีป้ายประชาสัมพันธ์ไม่มากพอ

References

- Boonlert Jitthungwutthana. (2009). *Tourism Industry*. Bangkok: Press & Design.
- _____. (2011). *To Promote Eco-Tourism Together*. Bangkok: Press & Design.
- Charl E Ossgute. (2001). *Self – directed learning model: SSDL*. Massachusetts: Addison Wesley Publishing Company.
- Charl E Ossgute. (2001). *Self – directed learning model : SSDL*. Massachusetts: Addison Wesley Publishing Company.

- Jurgen Ruesch and Gregory Bateson. (1999). Cooperative Learning and the Cooperative School. *Educational Leadership*. 45, 7-13.
- Parama Sathawethin. (2049). *Certification of Status as a Community Organization and Community Organization Network*. Bangkok: Community Development Institute.
- Sakchay Sickha. (2012). *Study of Local Identities to Create Cloth Patterns Mekong River Side*. Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani University.
- Strategy of National Tourism Research. (2012). *Policies and Strategies of National Research 2012-2016: National Research Council of Thailand*. Retrieved on 4 December 2015, from <http://www1.nrct.go.th/index.php?mod=contents&req=view&id=1402>
- Tourism Authority of Thailand. (2015). *Thai Tourism Strategy B.E. 2015-2017*. Retrieved on 4 December 2015, from http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7114
- Unchali Athipat. (2510). *Self-Learning in Using English for Communication of Ecotourism in Tambon Tha Kha, Amphawa, Samut Songkhram*. Fund: Suan Sunandha Rajabhat University
- Waren W Viver (1999). *Participation and Organizational Behavior*. Boston: Pearson Education.
- Yorch A Miller. (1998). Communication: The Social Matrix of Psychiatry. *Journal of Reading Behavior*. 12, 17-29.